

Tak pracuje tkanina

Czy o tkaninie artystycznej można mówić w kategoriach pracy? Prezentowana na wystawie tkanina pracuje na wiele różnych sposobów, jest zapisem ruchu rąk, rytmu maszyn, mijającego czasu. Jest archiwum pracy, a jednocześnie sama nigdy nie przestaje pracować. Wystawa ukazuje tkaninę jako medium wiecznego eksperymentu i emancypacji, zarówno w sensie artystycznym, jak i społecznym i osobistym.

- Wystawa zadaje pytania o wysiłek towarzyszący tworzeniu tekstyliów, o relację między pracą konceptualną a pracą praktyczną, a także o pracę, jaką tekstylia wykonują jako dzieła sztuki, przedmioty użytkowe i nośniki wspólnoty - podkreślają kuratorki i kurator: Marta Kowalewska, Anne Szefer Karlsen i Jakub Gawkowski.

Punktem wyjścia przy tworzeniu ekspozycji - rozciągającej się na 3 piętrach - była bogata i zróżnicowana kolekcja tkaniny artystycznej muzeum. Wybrane z muzealnych zbiorów dzieła nie były dotychczas pokazywane w takim zakresie - na wystawie zobaczymy m.in. ikoniczne prace i projekty polskich artystek i artystów takich jak Magdalena Abakanowicz, Wojciech Sadley, Barbara Levittoux-Świdorska, Jolanta Owidzka, Antoni Starczewski, Lucjan Kintopf czy Władysław Hasior. Posłużą one do ukazania momentu rewolucji i drogi przemian, jaką przeszła i nadal przechodzi tkanina artystyczna.

Prace z kolekcji Centralnego Muzeum Włókiennictwa w Łodzi zostały uporządkowane według trzech działów tematycznych: tradycje, projekty i języki. W części odnoszącej się do tradycji tkanina artystyczna została zaprezentowana jako nośnik materialnego i duchowego dziedzictwa kultury, tradycyjnych wartości, służący do budowania tożsamości. Zobaczymy tu m.in. nawiązujące do dawnego tkactwa tkaniny ludowe z Podlasia, kilimy i żakardy czy też tkaniny przedstawiające symbole narodowe i patriotyczne. W przestrzeni poświęconej projektom będzie można zapoznać się z procesem twórczym towarzyszącym powstawaniu tkanin, kiedy zapisana na papierze myśl przeobraża się w formę materialną. Zaprezentowane projekty - m.in. przedwojenne kilimy Lucjana Kintopfa, projekty Władysława Strzemińskiego, Antoniego Starczewskiego czy Magdaleny Abakanowicz - pozwolą nam przyjrzeć się warsztatowi pracy wybitnych artystów. Ostatnia sekcja ukazuje tkaninę artystyczną jako język służący do opisywania otaczającego nas świata i komunikowania ważnych idei. To, jakim językiem posługiwała się tkanina artystyczna, przez lata dynamicznie się zmieniało. Kuratorzy mocno akcentują przełomowe lata 60. i 70. XX w., kiedy to tkanina stała się indywidualnym środkiem artystycznego wyrazu i samodzielną formą obrazowania świata, mocno i dosadnie komunikując ważne problemy swoich czasów.

Wystawa - rozwijająca się od elementów z kolekcji muzeum - przechodzi w dialog z pracami międzynarodowego grona wybitnych twórców współczesnych, którzy w swojej praktyce artystycznej wykorzystują medium tkaniny. Na dwóch kolejnych piętrach mamy do czynienia z wypowiedziami współczesnych twórców, którzy w rozmaity sposób odnoszą się do tradycji tkaniny artystycznej, wykorzystując całe bogactwo jej znaczeń i symboli.

- Wystawa spotyka ze sobą prace z różnych geografii, mediów i pokoleń. Rzuca przy tym światło na rozmaite genealogie sztuki tkaniny - od rzemiosła po sztukę konceptualną - dodają kuratorki i kurator. Wśród zaprezentowanych prac znajdują się przykłady działań z pogranicza różnych mediów, odważne eksperymenty twórcze, które łączą w sobie rozmaite techniki i rozwiązania formalne. Są to prace z różnych okresów i regionów świata, ukazujące różnorodność kontekstów, kultur i tożsamości tworzących je osób.

W gronie artystek i artystów, których dzieła zobaczymy na wystawie znaleźli się m.in. Geta Brătescu – rumuńska neoawangardowa artystka, która pracę z tkaniną łączyła z kolażem i filmem, pochodząca z Węgier Judit Kele używająca fotografii do ukazywania związków ciała, tożsamości i tkaniny, ikona słowackiej sztuki eksperymentalnej i queerowej Anna Daučíková czy Ahmed Umar – sudański artysta, który w twórczości nawiązuje do kultury i religii kraju swojego pochodzenia oraz sytuacji osób LGBTQ+. Na wystawie będzie można obejrzeć też niepokazywane wcześniej w Polsce prace Britty Marakatt-Labby oraz Aslaug M. Juliussen nawiązujące do pamięci, historii i kultury rdzennych mieszkańców regionu Sápmi – Saamów oraz tkaniny filipińskiego artysty Ciana Dayrita opowiadające o dziedzictwie kolonializmu. Wśród prac prezentowanych polskiej publiczności po raz pierwszy są również projekty Rosemary Mayer związanej z amerykańską sztuką conceptualną i feministyczną, a także wyjątkowy, poruszający cykl ukraińskiej artystki Oksany Briuhkovetskiej stworzony w odpowiedzi na ludobójczą inwazję Rosji.

Zestawienie prac z kolekcji muzeum z dziełami wybitnych współczesnych artystek i artystów pozwala spojrzeć na teraźniejszość, przeszłość i przyszłość pracy oraz tkaniny artystycznej z wielu perspektyw.

Wystawę będzie można oglądać do 24 września 2023 roku. Towarzyszyć jej będzie katalog i międzynarodowe sympozjum w formie debat stacjonarnych i online z udziałem artystek i kuratorek zaplanowane na wrzesień.